

РЕШЕНИЕ № 21 ОТ 26.04.2017 Г. ПО Н. Д. № 1067/2016 Г., Н. К., П Н. О. НА ВКС

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, второ наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесет и трети януари през 2017 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: БИЛЯНА ЧОЧЕВА
ЧЛЕНОВЕ: ГАЛИНА ТОНЕВА
МИЛЕНА ПАНЕВА

при участието на секретаря Ил. Рангелова и в присъствието на прокурора П. М. разгледа докладваното от съдия Панева касационно наказателно дело № 1067 по описа за 2016 г. и за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по протест на прокурор от Апелативната специализирана прокуратура и жалби на защитника на подсъдимите К. С. и К. А. срещу присъда № 3 от 24.06.2016 г. на Апелативния специализиран наказателен съд, постановена по ВНОХД № 236/2015 г.

В протеста се поддържа наличие на трите касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 - 3 НПК. Направено е искане за отмяна на присъдата и за връщане на делото за повторното му разглеждане от друг състав на въззивния съд. В допълнение към протеста се твърди, че приетата от първостепенния съд за установена фактическа обстановка, споделена и от въззивната инстанция, е основана на свидетелски показания, дадени единствено в съдебното следствие, които са разколебани след прилагането на процедурата по чл. 281 НПК. Като произволна е определена аргументацията, с която съдът е отрекъл достоверност на заявеното от свидетелите Х. Д. и П. А. в досъдебното производство. Изтъкнат е факта, че в протоколите за проведените по реда на чл. 223 НПК техни разпити не са отразени обстоятелства от условията на провеждането на следствените действия, твърдяни от свидетелите. В генерален план прокурорът е заключил, че Ап Сп НС се е позовал на негодни доказателствени източници /показания на двамата свидетели от съдебната фаза/ и не е изпълнил задължението си да оцени годните такива. Настоява, че въззивният съд е допуснал съществено нарушение на процесуалните правила, обсъждайки доказателствата изолирано и извън общия им контекст, което го е лишило от възможността да приложи правилно материалния закон.

Като едностранчив е определен от протестиращия прокурор и анализа на балистичните експертизи, послужили на въззивния съд за постановеното от него частично оневиняване на всеки от подсъдимите А. и С. по обвинението по чл. 339, ал. 1 НК. Според протеста въззивният съд не се е съобразил с т. 3 от заключението на всяка от тези експертизи, в която е посочено, че всички патрони, в т.ч. и халосните са боеприпаси по смисъла на ЗОБВВПИ, годни за произвеждане на изстрели. Позовава се на това, че в експертните заключения не е посочено въпросните патрони да са предназначени за предизвикване на звуков, светлинен или рефлекторен ефект, а вместо това е прието, че те са годни да произведат изстрели. Позоваване е извършено на чл. 50, ал. 3 ЗОБВВПИ.

Претендира се с протеста и явна несправедливост на наказанието, наложено на всеки от подсъдимите С. и А. по чл. 339, ал. 1 НК, като аргументите са свързани със

степената на обществена опасност на деянието, моралната негова укоримост, степената на обществена опасност на деѐца, значимостта на общественоопасните последици от извършването на такъв вид престъпления.

В касационната жалба, подадена от адв. Д. като защитник на подс. С. се твърди, че въззивната присъда е постановена в нарушение на закона, при съществени процесуални нарушения, а наложеното наказание е явно несправедливо. Направено е искане за отмяната на съдебния акт и за оневиняване на подс. С.. В допълнение към жалбата се настоява, че въззивният съд не е коментирал доказаността на обвинението по чл. 339, ал. 1 НПК срещу С. и не е обсъдил защитната негова теза. Направени са възражения срещу протеста на прокурора.

В касационната жалба, подадена от адв. Д. като защитник на подс. А. също се поддържа наличие на трите касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1- 3 НПК. Направено е искане за отмяна на присъдата и за оправдаване на А.. В допълнение към жалбата защитникът твърди, че въззивният съд е извел свръхинформация от показанията на свидетелите Д. М. и В. С., които са източници на производни, а не на преки доказателства, оспорено е значението на мястото, на което е намерено оръжието за определянето на принадлежността на това оръжие и боеприпасите. Акцентира на липсата на извършен приживе разпит на собственика на имота, в който са намерени пистолета и иззетите патрони - Д. С.. С тези аргументи възразява, че К. А. е осъден въз основа на предположение. Направено е възражение срещу протеста в частта, относно направеното с него оспорване на справедливостта на наложеното на А. наказание.

В съдебното заседание пред настоящия състав представителят на Върховната касационна прокуратура не поддържа протеста. Счита, че в него са изложени съображения по извънкасационно основание, каквото е обосноваността. Поддържа, че правилно въззивният съд е отказал увеличение на наказанието на подс. С., като не е имал предпоставки да прибегне до такова, доколкото е липсвал валиден протест, съдържащ искане в такава насока. Споделя становището на въззивния съд, че част от инкриминираните боеприпаси, по отношение на които е постановено оправдаване на подсъдимите С. и А. не са подлежали на разрешителен режим, поради което оправдаването на двамата в тази част на обвинението преценява като законосъобразно. Моли жалбите от защитника на подсъдимите С. и А. да бъдат оставени без уважение. Счита, че не са допуснати твърдяните в тях нарушения

Защитникът на подсъдимите А. и С. поддържа подадените жалби, изложените в тях аргументи и направените искания. Пледира за оставяне в сила на въззивната присъда, в частта, с която е потвърдено оневиняването на подс. С. по обвинението по чл. 142а, ал. 4 НК.

Упълномощеният защитник на подс. М. Г. пледира за оставяне в сила на присъдата в частта, с която е потвърдено оневиняването на Г.. Счита, че съдилищата от предходните инстанции са направили подробен анализ на всички доказателства и в резултат на това са стигнали до правилни изводи. Възразява срещу претенцията на протестиращия прокурор, че проведените в съдебната фаза разпити на свидетелите по делото са негоден доказателствен източник.

Защитникът на подс. П. поддържа същата теза. Счита, че допълнението към протеста е насочено към обосноваността на въззивния акт, че липсват посочени от прокурора аргументи в полза на тезата за наличие на касационно основание за отмяна на въззивната присъда.

Защитникът на подс. А. също моли протеста да бъде оставен без уважение, а оспорената с него въззивна присъда да бъде потвърдена по отношение на А.. Поддържа тезата за отсъствие на посочени в протеста и в допълнението към него аргументи в подкрепа на основанията по чл. 348, ал. 1, т.т. 1 - 3 НПК. Счита, че формално се претендира допуснато нарушение на закона, а съображенията по същество са такива за необоснованост. Моли присъдата да бъде потвърдена.

Защитникът на подс. Т. също счита касационния протест за неоснователен. Изтъква, че не се сочи в него въз основа на кои доказателства се поддържа Т. да е извършил престъплението, в което е обвинен, както и че в доказателствата не се съдържат данни дори само за присъствието на този подсъдим на мястото на престъплението по времето, когато то е било извършено и няма доказателства, че Т. именно е лицето, извършило деянието по чл. 131 НК. Счита, че приетата СМЕ категорично изключва възможността нараняванията на пострадалия да са получени по време и по начин, описани в обвинителния акт. Поддържа становището на останалите защитници за формално посочени в протеста касационни основания и моли присъдата да бъде оставена в сила по отношение на Т..

Подс. С. моли да бъде оправдан.

Останалите подсъдими, редовно призовани, не вземат лично участие в съдебното заседание.

Настоящият състав на ВКС, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка в пределите, определени от чл. 347, ал. 1 НПК, установи следното:

С присъда от 11.09.2015 г. на Специализирания наказателен съд по НОХД № 1307/2013 г. подсъдимият М. С. Г. е признат за невиновен, както следва:

1/ За това на 19.03.2011 г. в [населено място],[жк], в съучастие като съизвършител със С. З. П. да е отвлякъл Х. П. Д. и деянието да е извършено от две лица, отвличането да е с користна цел, към отвличеното лице да е проявена особена жестокост, деянието да е извършено по особено мъчителен и опасен за здравето на отвличения начин и от него да са настъпили значителни вредни последици, поради което и на осн. чл. 304 НПК е оправдан по обвинението по чл. 142, ал. 3, т. 2, т. 3 и т. 4 вр., ал. 2, т. 2 и т. 7 вр., ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 НК;

2/ За това на 19.03.2011 г., за времето от 09:00 часа до 22:00 часа, в [населено място], к-с „М. р.“, в пункт за цветни метали „М.“ на [фирма], в съучастие със С. З. П. /извършител/, Т. В. А. /извършител/ и К. К. С. /извършител/ противозаконно да е лишил от свобода Х. П. Д. и деянието да е извършено по начин, мъчителен и опасен за здравето на Д., поради което и на осн. чл. 304 НПК е оправдан по обвинението по чл. 142а, ал. 4 вр. 1 вр. чл. 20, ал. 2 НК;

3/ За това на 19.03.2011 г. в [населено място], к-с „М. р.“, в пункт за цветни метали „М.“ на [фирма] да е отнел чужди движими вещи от владението на Х. П. Д. с намерение противозаконно да ги присвои чрез употреба на сила и използване на беззащитното състояние на Д., поради което и на осн. чл. 304 НПК е оправдан по обвинението по чл. 198, ал. 4 вр., ал. 1 НК.

С тази присъда подсъдимия С. З. П. е признат за невиновен, както следва:

1/ За това на 19.03.2011 г. в [населено място],[жк], в съучастие като съизвършител с М. С. Г. да е отвлякъл Х. П. Д. и деянието да е извършено от две лица, отвличането да е с користна цел, към отвличеното лице да е проявена особена жестокост, деянието да е извършено по особено мъчителен и опасен за здравето на отвличения начин и от него да са настъпили значителни вредни последици, поради което и на осн. чл. 304 НПК е оправдан по обвинението по чл. 142, ал. 3, т. 2, т. 3 и т. 4 вр., ал. 2, т. 2 и т. 7 вр., ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 НК;

2/ За това на 19.03.2011 г., за времето от 09:00 часа до 22:00 часа, в [населено място], к-с „М. р.“, в пункт за цветни метали „М.“ на [фирма], в съучастие като извършител с М. С. Г. /извършител/, Т. В. А. /извършител/ и К. К. С. /извършител/ противозаконно да е лишил от свобода Х. П. Д. и деянието да е извършено по начин, мъчителен и опасен за здравето на Д., поради което и на осн. чл. 304 НПК е оправдан по обвинението по чл. 142а, ал. 4 вр. 1 вр. чл. 20, ал. 2 НК.

Със същата присъда подсъдимият Т. В. А. е признат за невиновен в това на 19.03.2011 г., за времето от 09:00 часа до 22:00 часа, в [населено място], к-с „М. р.“, в пункт за цветни метали „М.“ на [фирма], в съучастие със С. З. П. /извършител/, М. С. Г. /извършител/ и К. К. С. /извършител/ противозаконно да е лишил от свобода Х. П. Д. и деянието да е извършено по начин, мъчителен и опасен за здравето на Д., поради което и на осн. чл. 304 НПК е оправдан по обвинението по чл. 142а, ал. 4 вр. 1 вр. чл. 20, ал. 2 НК.

Подсъдимият К. К. С. е признат за невиновен в това на 19.03.2011 г., за времето от 09:00 часа до 22:00 часа, в [населено място], к-с „М. р.“, в пункт за цветни метали „М.“ на [фирма], в съучастие със С. З. П. /извършител/, Т. В. А. /извършител/ и М. С. Г. /извършител/ противозаконно да е лишил от свобода Х. П. Д. и деянието да е извършено по начин, мъчителен и опасен за здравето на Д., поради което и на осн. чл. 304 НПК е оправдан по обвинението по чл. 142а, ал. 4 вр. 1 вр. чл. 20, ал. 2 НК;

С тази присъда подс. С. е признат за виновен в това, че на 26.08.2011 г. в [населено място], к-с „М. р.“, [жилищен адрес] държал огнестрелно оръжие - пистолет автоматичен-полуавтоматичен газ-сигнален, марка „З.“, модел ..., кал. 9 мм, Р. А. К. с фабричен № ....., с отстранена фабрично поставената в цевта муфа и боеприпаси: 5 бр. патрони, кал. 9 мм Р. А. К.; 33 бр. патрони, марка У.А.С., кал. 9 мм, от които 31 бр. халосни; 7 бр. патрони, кал. 9 мм, произв. През 1979 г. в бивш СССР; 2 бр. патрони, кал. 380 А, произв. Р. и 1 бр. патрон, кал. 22 - 5, 6 мм, без да има за това надлежно разрешение, поради което и на осн. чл. 339, ал. 1 НК и чл. 54 НК му е наложено наказание от две години лишаване от свобода, търпимо в затвор при първоначален строг режим. С присъдата и на осн. чл. 68, ал. 1 НК е приведено в изпълнение наказание от 4 месеца лишаване от свобода, наложено на подс. С. по НОХД № 2358/2011 г. на РС- гр. Б..

Все със същата присъда подс. К. А. А. е признат за невиновен в това на 26.08.2011 г., в апартамент в [населено място], к-с „М. р.“, [жилищен адрес] да е държал огнестрелно оръжие - автоматичен-полуавтоматичен газ-сигнален пистолет, марка „З.“, мод. ..., кал. 9 мм. Р. А. К. с фабричен № ....., с отстранена фабрично поставената в цевта муфа и боеприпаси - 6 бр. патрони, кал. 9 мм Р. А. К.; 1 бр. патрон, кал. 9 мм Р. А. К., турско производство /халосен/; 16 бр. патрони, кал. 9 мм Р. А. К., без да има за това надлежно разрешение, поради което и на осн. чл. 304 НПК е оправдан по обвинението по чл. 339, ал. 1 НК.

Подсъдимият В. И. Т. е признат за невиновен в това на 19.03.2011 г. в [населено място], к-с „М. р.“, в пункт за цветни метали „М.“ на [фирма], да е причинил лека телесна повреда на Х. П. Д., представляваща разстройство на здравето, извън случаите по чл. 128 и чл. 129 НК и деянието да е извършено по особено мъчителен за пострадалия начин, с особена жестокост и с цел да бъде улеснено друго престъпление - такова по чл. 142а, извършено от М. Г., С. П., Т. А. и К. С., поради което и на осн. чл. 304 НПК е оправдан по обвинението по чл. 131, ал. 1, т.т. 5, 9 и 11 вр. чл. 130, ал. 1 НК.

С присъдата е извършено разпореждане с веществени доказателства, а подс. К. С. е осъден да заплати направени по воденето на делото разноски.

С оспорения по касационен ред въззивен акт първоинстанционната присъда е отменена в частта, с която подс. К. А. е признат за невиновен в извършването на престъпление по чл. 339, ал. 1 НК, като вместо това А. е признат за виновен по това обвинение и при условията на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК му е наложено наказание от една година лишаване от свобода, изпълнението на което е отложено за срок от три години, считано от влизането на присъдата в сила, като на осн. чл. 304 НПК е оправдан за това на посочената дата и място и при условията на чл. 339, ал. 1 НК да е държал 1 бр. патрон, кал. 9 мм Р. А. К., турско производство /халосен/.

Въззивният съд е изменил присъдата в частта, с която подс. К. С. е признат за виновен и е осъден по обвинението по чл. 339, ал. 1 НК, като е постановил оневиняването му за това при посочените в първоинстанционната присъда условия на време и място и при условията на чл. 339, ал. 1 НК да е държал без надлежно разрешително по чл. 50, ал. 3 ЗОБВВПИ 31 бр. халосни патрони, марка Y.A.S., кал. 9 мм.

При въззивния контрол първоинстанционната присъда е изменена и в частта по отношение на разноските, дължими от подс. С., а с оглед на изхода на делото по отношение на подс. А. и на осн. чл. 189, ал. 3 НПК, този подсъдим е осъден да заплати 367, 94 лв.

Настоящият състав не споделя възраженията на представителя на ВКП и на защитниците на подсъдимите срещу допустимостта на касационния протест в частта, с която се оспорва потвърждаването на постановеното от Сп НС оневиняване на подсъдимите С., Г., П., А. и Т.. Те са сведени до невярното твърдение, че в тази му част протестът поставя под съмнение обосноваването на съдебния акт. Всъщност претенцията на протестиращия прокурор е срещу легитимността на процеса на формиране на вътрешното убеждение на въззивния съд по фактите и съответствието му със заложения в чл. 14 НПК принцип за решаване на делото въз основа на обективно, всестранно и пълно изследване на всички обстоятелства по делото и в съответствие с правилото на чл. 107, ал. 5 НПК за внимателна проверка на всички събрани доказателства. Поради това съдържанието на протеста не създава пречки пред възможностите за касационна проверка и в конкретно коментираната негова част, като отчетливо навежда на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК.

В тази му част протестът е основателен.

Налице е некачествено изпълнение на задълженията на контролираната инстанция за проверка на правилността на първоинстанционния акт, възпроизвеждане и във въззивната присъда на възприетия от първостепенния съд подход на повърхностно проучване на доказателствата, на пълно игнориране на част от тях и некоректно интерпретиране на съдържанието на други, извън действителния смислов и информационен техен аспект, на пълна липса на нужния комплексен и обективен доказателствен анализ и точна доказателствена преценка, съобразена с изискванията на закона за достоверно установяване на фактите.

За да утвърди като правилен извода на първостепенния съд за недоказаност на обвинението в посочената негова част, съставът на апелативния съд е приел, че фактическите констатации в първоинстанционната присъда досежно събитията от 19.03.2011 г. са формирани въз основа на „правилен и обстоен анализ на доказателствата“, че тези доказателства „са обсъждани поотделно и в тяхната съвкупност“, че „са ползвани съобразно с действителното им съдържание“. Според въззивния съд в мотивите към първоинстанционната присъда се съдържа „подробно и задълбочено обсъждане на противоречията“ в гласните доказателства от двете процесуални фази. Използвани са по този начин шаблонни формулировки, лишени от конкретно съдържание. Същността на мотивите към първоинстанционната присъда е изградена на буквално възпроизвеждане на съдържанието на подбрана по неясни критерии част от свидетелските показания, на места придружено с декларации за извършен анализ, за „изключително критичен подход“ на съда към доказателствата и за „логичност и последователност“ на определени свидетелски показания. Подобен подход няма общо с необходимостта от това съдът аналитично и с изложени в документално-словесен вид аргументи, основани на действителна, задълбочена и качествена преценка на всички доказателства във взаимната им връзка и обусловеност, да обоснове становището си по фактите.

Правилено въззивният съд е констатирал, че източник на преки доказателства за събитията от 19.03.2011 г. са показанията на свидетелите Д. и А.. Но тази му констатация

не е резултирала в подлагане на задълбочен анализ на казаното от двамата свидетели във всяка от двете фази на процеса, предвид вариативната нагласа на Д. и А. към фактите в хода на процесуалното развитие. Вместо това въззивният съд се е ограничил до фрагментарно изследване на показанията им, дадени единствено в съдебното следствие. Във връзка са касационния протест тук е редно да се отбележи, че преценката на прокурора за тези показания като недостовърни, не изключва тяхната процесуална годност. В протеста не се сочат процедурни нарушения при снемането им, а и такива не се установяват при прегледа на материалите по делото, които да компрометират редовността им и да изключат необходимостта от тяхното обсъждане, наред с останалите доказателствени източници. За това въззивният съд не е допуснал процесуално нарушение, като е третирали тези показания като част от доказателствената маса. Напълно извън неговото внимание обаче е останало казаното от всеки от посочените двама свидетели в досъдебното производство, като по отношение на него въззивният съд е приел, че то е било депозирано под психологически натиск и диктовка от страна на водещият разследването. За този си извод се е доверил, при това напълно безмотивно, на казаното от А. и Д. в съдебната фаза. Същевременно неясно е от въззивните мотиви какви са онези достойнства на това именно свидетелстване, които са го открили в представите на въззивния съд като заслужаващо доверие за сметка на разказите на двамата свидетели от досъдебната фаза, доколкото извън буквалното възпроизвеждане на фрагменти от техните показания пред Сп НС, нищо конкретно въззивният съд не е казал за качеството на тези показания, за тяхната информативност, за наличието или липсата на детайлност и описателност на разказа, за вътрешната му логичност, за съответствието му с други от събраните по делото доказателства и пр. Неясно е и каква е информацията, която въззивният съд е извлякъл от съдебните разпити на А. и Д. относно конкретното поведение на следователя, реализирано при конкретни условия на време, място и други обстоятелства, с което той е мотивирал, манипулирал или заставил и пр. всеки от тях да се отклони от истината, свидетелствайки в процедура по чл. 223 НПК. Напълно неясно остава от въззивната присъда каква е причината, поради която следователят би трябвало да е разгърнал сюжета, включвайки в него участието и на свид. П. А. и защо тъкмо това лице би трябвало да е било избрано, за да лансира, според показанията му от съдебната фаза, предпочетена от следователя версия, злепоставяща подсъдимите. Неясно остава от мотивите на въззивния съд и какъв е бил мотивът на водещия разследването за злепоставяне именно на шестимата подсъдими чрез показанията на Д. и А.. Всъщност сам въззивният съд е заявил, че „липсва логична процесуална причина“ за съобщения от Д. и А. подход на разследващия при провеждането на разпитите им. Но не само процесуална, а каквато и да е друга причина за това контролираният съд не е изтъкнал. Въпреки това е приел, че следователят е имал интереси, различни от интересите на правосъдието. Касае се за тежък упрек, който би следвало да е съпътстван от солидна аргументация. А такава във въззивната присъда липсва. Касационната инстанция не толерира проявите на насилие или манипулация и още по-малко използването им като методи за извличане на показания, но е недопустимо безмотивното третиране на органите на наказателното производство и в частност тези от следователския апарат като концентриран израз на произвол и беззаконие. Все в тази връзка, липсва логическа интерпретация във въззивната присъда на факта, че никой от свидетелите К. и Ж., както и свидетелят с идентификационен номер 1, не е съобщил при разпита му в досъдебното производство да е бил заставян да свидетелства по указан му от следователя начин, различен от истината и показанията му да са били манипулирани. Същевременно свид. К. е заявил, че в телефонния си разговор с Д. от процесния ден, последният му е съобщил, че се намира в базата „М.“, „че е бит“, „че нещата са сериозни“ и пр. Свид. Ж. от своя страна твърди, че е чул викове: „Ще ти дам парите, не ме бийте!“ А според свидетеля с идентификационен № 1, Д. е споделил с него, „че са го отвлекли на базата и там са го били“, че са го били целия ден,

събличали са го гол и т.н., а А. му е разказал за насилственото отвеждане на Д. до пункта за вторични суровини извън града, като преди това му е бил нанесен побой във входа на блока, в който живеел, а един от хората, сторили това се е казвал М.. Тези факти са заслужавали съдебното внимание, но не са го получили.

Отново без мотиви въззивният съд практически е отрекъл легитимността на работата и на съдиите от Бургаския окръжен съд и от Ямболския окръжен съд, пред които в процедура по чл. 223 НПК в досъдебното производство са били разпитани, съотв. свидетелят Д. и свидетелят А., приемайки, че по времето на всеки от тези разпити следователят е диктувал отговорите на разпитваното лице. Въззивният съд не е споделил причините, мотивирали го да приеме, че съответният съдия, пред когото е протекъл разпита не е изпълнил задълженията си да следи за процедурно издържаното провеждане на следственото действие, допускайки намеса на разследващия в отговорите на разпитвания свидетел и че е спестил в съдържанието на протокола задължителна информация за реда и условията, в които е протекъл този разпит, компрометираща законосъобразното негово провеждане.

Въззивният съд, подобно на първоинстанционния, е извел основание за скептицизъм към достоверността на казаното от Д. в досъдебното производство от факта, че в продължение на около четири месеца след описаните от него събития той не е потърсил съдействие от органите на полицията. От мотивите към присъдата не става ясно дали и евентуално как съдът е интерпретирал напр. съобщеното от този свидетел относно тежестта на травмите, които в досъдебното производство е твърдял, че е получил и необходимия период за възстановяване от това състояние. Няма опит за обсъждане и анализ на показанията на Д. и А. от предходната процесуална фаза, както и за съпоставката им с останалите доказателства. Така апелативният съд не е разгледал един от основните аргументи на протестиращия прокурор, като по този начин му е отказал справедливо разглеждане на делото.

Прието е с въззивната присъда, че установените при медицинското изследване на Д. следи по седалището, около гръбнака, по едната вежда и едно ребро са от травми, получени от него при инцидент през м. май 2011 г. пред местно заведение, както сам Д. е заявил при разпита му в съдебното следствие. Към това твърдение обаче не е проявена минимална критичност от страна на съдилищата, не е реализирана активност, за да се изясни дали такъв инцидент е имало, напр. чрез проверка за евентуалната му регистрация в полицията. Напълно неясно е въз основа на какво точно въззивният съд е приел, че следите от телесни травми по ребра, седалище и други части от тялото на Д., установени при медицинското негово изследване, са получени при нанесен му през м. май 2011 г. побой, след като в показанията на свидетеля относно този, твърдял от него инцидент се съдържа информация единствено за това, че впоследствие е имал болки в ребрата и състоянието му е било критично, но не и за механизма на побоя, за вида и локализацията на травмите. Няма съпоставка на твърденията на този свидетел с казаното от анонимния свидетел с № 1 относно същото събитие.

Твърдението на свид. Д., че е трябвало да отидат в процесния ден до базата, „за да уточнят как ще възстанови парите или инструментите“ не е коментирано във връзка с останалото съдържание на показанията му относно това събитие - начина, по който са протекли разговорите, тяхното съдържание, взетите решения, присъствалите лица, персоналното тяхно участие или липса на такова в тези разговори и т.н. Въззивният съд е отказал да се довери на твърдението на Д., че в базата е престоял само 2 - 3 часа, констатирайки вярно, че това твърдение противоречи на останалите доказателства, но не е коментирал доказаната по делото продължителност на престоя на Д. в база „М.“ - около десет часа, като не се е ангажирал с коментар на причините, наложили тази продължителност и начина, по който престоя на свидетеля в базата е протекъл и изпълнените го събития от

гледнище на съобщеното от Д. за няколко телефонни разговора със свидетелите К., Е. Д. и свидетел с идентификационен № 1.

Твърдението на Д., което въззивният съд е преценил, че заслужава акцент, а именно, че в базата нищо не се е случило, а само са си повишили тон с М., не е анализирано от съдържателната му страна и не е съпоставено с други от доказателствата. Не е коментиран факта, че по същество това твърдение означава, че при събитията в базата не само М. е повишил тон, но такава е било поведението и на самия Д.. Тази логика на казаното от свидетеля не е съпоставена с впечатленията на свид. Х. К. от телефонния му разговор с Д. по времето на престоя на последния в базата, че той „е звучал уплашено и е хриптял, все едно е бит“, че е се е задъхвал, бил е много притеснен, че е споменал, че са го заплашвали, че е приканил К. да отиде в базата и да види, „че работата е сериозна“ и че Д. „е бит“, като тези показания са потвърдени от свидетеля след прочитането им в съдебното заседание. Вместо това въззивният съд е направил произволен и напълно дистанциран от действителното съдържание на доказателствения източник извод, че на никого от свидетелите Х. К. и Е. Д. пострадалият „не е съобщил срещу него да е упражнена принуда с методите на физическо насилие“. С подобен подход към доказателствата наказателният процес бива отклоняван по съществен начин от основаната му цел - разкриването на истината.

Ограниченост, едностранчивост и субективизъм прозират от мотивите към въззивната присъда по отношение на съдържащото се в тях позоваване на показанията на свид. К. и тези на защитения свидетел с идентификационен № 1. Според предложението с въззивната присъда прочит на показанията на К., при телефонния си разговор с Х. Д. от процесния ден - 19.03.2011 г. К. преценил, че гласа на Д. звучи притеснено, но свидетелят „не възприел, че срещу Д. са извършвани принудителни действия за противозаконното му лишаване от свобода, чрез използване на физическо насилие ...“ Всъщност казаното от свид. К. е съществено различно от това, което въззивният съд е прочел: „Звучеше /Д., б.м./ уплашено и хриптеше, все едно е бит. Дишаше на пресекулки, със задъхване, беше много притеснен. Спомена, че са го заплашвали, но с какво, не знам. Каза ми да отида до неговата работа и да видя, че работата е сериозна и че е бит ...“

Изключително превратен прочит е предложен от въззивния съд и на показанията на свидетеля с идентификационен № 1. Така според съставът на апелативния съд този свидетел в неколkokратните си телефонни разговори от процесния ден със свид. Д. му поставял въпрос дали ситуацията, в която се намира, налага да се търси съдействието на полицията, но Д., „като имал възможност, не се съгласявал“. В приобщените чрез техниката по чл. 281 НПК показания на същия свидетел от досъдебната фаза, потвърдени от него пред съда след прочитането им, се съдържа твърдение, че от телефонните си разговори с Д. е останал с впечатление, че той се нуждае от помощ и поради това направил постъпки за подаване на сигнал на телефон 112. Пред съда този свидетел е заявил, че вечерта на 19-ти март 2011 г. Д. е споделил пред него, „че са го отвлекли на базата и там са го били.“ А в дните след инкриминираните събития лявото му око е било с оток и синина, затворено, кървял е, оплаквал се, че не може да диша и го боли главата, обяснявал, че са го били през целия ден, събличали са го гол, „опитвали се да го изнасят, но дошла полицията“.

Очевидно е, че действителното съдържание на казаното от всеки от свидетелите К. и анонимен с № 1 не съответства на това, което е разчел в него въззивният съд. Вярно е, че съдът е свободен да определя самостоятелно качеството и процесуалната стойност на доказателствата по вътрешно убеждение. Но не може да определя съдържанието на доказателствените източници. Разказът на К. и анонимен с № 1 е изисквал съпоставянето му с разказа на Д. и А. за същите събития, съдържащ се в показанията на всеки от двамата, както от съдебната, така и от досъдебната фаза, както и с показанията на свидетелите П. и К. И. за получения в процесния ден сигнал в полицията, по повод на който двамата са посетили

база „М.“. Едва след такава съпоставка и съпътстващият я анализ на показанията би било възможно съдът да формира обоснован извод за тяхна достоверност или недостоверност, съотв. за реалност или не на описваните в тях събития.

Безкомпромисно въззивният съд е заявил, че в досъдебната фаза казаното от свид. А. се свежда до това, че е видял подсъдимите Г. и П. „само да дърпат за дрехите към таксито пострадалия Д.“ Това е поредната констатация, която не произтича от съдържанието на съответния доказателствен източник. Казаното от А. пред водещият разследването е чувствително различно, като звучи буквално така: „... В един момент вратата се отвори и М. и непознатия дърпаха И. за ръцете и за дрехите към колата и със сила го качиха вътре ... Още като го влачеха към колата, видях, че едното му око е надуто. Когато стигнахме на пункта, те го издърпаха навън и И. падна на земята, след това един от двамата ми каза да изчезвам от там.“ Очевидно е, че убеждението на въззивния съд е напълно откъснато от доказателствената основа, която би следвало да го формира.

Въззивният съд е направил опит да обоснове споделената от него оправдателна по отношение на обвинението по чл. 142а НК теза на първостепенния съд и чрез позоваване на показанията на свид. Ж.. Извън декларацията, че показанията на този свидетел не подкрепят обвинителната теза за извършено отвличане и противозаконно лишаване от свобода нищо конкретно, този съд не е казал за тяхното съдържание и качество и за съответствието им с останалите доказателства. Не се е наел да коментира съответствието или несъответствието между казаното от Д. във всяка от двете процесуални фази относно начина, по който е протекъл престоя му в база „М.“ със съобщеното от свид. Ж. за това, че докато Х. Д. е бил в тази база, свидетелят е чул викове и крясъци: „Ще ти дам парите, не ме бийте!“ Вместо това все така безкомпромисно съдът е заявил, че от тези дотути от свид. Ж. думи не следва еднозначен извод за упражнено над Д. насилие и т.н. Това обяснение е твърде повърхностно, за да бъде безкритично възприето. То няма нищо общо с необходимостта от това съдът аналитично и с разумни, задълбочени аргументи да заяви становището си по доказателствата и по фактите. В процеса на формиране на убеждението на съда, както по отношение на фактите, така и по отношение на стойността на всеки от доказателствените източници трябва да има информационен, но също така трябва да има и логически елемент. Тези два аспекта участват едновременно в процеса на формиране на съдебните изводи и са взаимно свързани. В случая оценката, която е дал въззивния съд на доказателствата и на доказателствените източници в отговор на прокурорския протест, с който е бил сезиран, е основана на практически неограничено свободно негово усмотрение, дистанцирано напълно от процесуалните правила за формиране на вътрешното убеждение, от критериите на практиката, от съдържанието на доказателствата и от правилата на формалната и аргументативната логика.

Като аргумент в полза на заетата позиция въззивният съд е ползвал и съобщеното от свидетелите В. П. и К. И., че при посещението им в пункта на „М.“ в отговор на подадения на телефон 112 сигнал за намиращ се в района човек, който се нуждае от помощ, не им е направило впечатление нищо съмнително. Няма и опит дори за съпоставка на тези твърдения със съобщеното от свид. Ж. и от свид. Д. /в показанията на последния от досъдебната фаза/, че при пристигането на полицейския екип в базата Д. все още е бил там, като според собствените на последния твърдения, при предупреждението от пазача, че към базата приближава полицейски автомобил, подс. Г. е „завлякъл“ Д. в тоалетната, „изритал го в гърдите и му казал да не мърда“.

Всеки от тези моменти носи определена информация, способна да ориентира изводите на съда в насока, различна от възприетата с въззивната присъда и поради това изискваща задълбочено внимание, било то за да бъде възприета като достоверна или за да бъде отхвърлена. Недопустимо е обаче тази информация да бъде подминавана като

несъществуваща. Тя е част от доказателствата и необоснованото ѝ изолиране закономерно предизвиква сериозни съмнения в правилността на съдебните изводи и навежда на необективност на съда.

Тези констатации са важими и за аргументите, с които въззивния съд е отрекъл възможността за ползване на показанията на свид. Д. М.. И двете инстанции, позовавайки се на заключението на приетата по делото съдебно-психиатрична експертиза за М., установила смесено тревожно-депресивно разстройство, злоупотреба с бензодиазепини и лека умствена изостаналост. На тази база и въз основа на заявеното от свидетеля, че е неграмотен и не може да чете и пише, че е учил до втори клас, както първата инстанция, така и въззивния съд са приели, че всичко това „обективно се отразява върху степента на доказателствена достоверност на дадените от него показания“. Всъщност от съдебната аргументация не става ясно кой точно, според Ап Сп НС е факторът, повлиял достоверността на свидетелските показания и съобразена ли и евентуално как експертната констатация, че установените особености не се отразяват на свидетелската годност на М.. Липсва какъвто и да е опит за анализ на показанията на този свидетел, преценка на вътрешно-логическите техни характеристики и съпоставката им с други от доказателствените източници по делото. Практически изводът на апелативния съд за процесуалната годност на свидетелстването на М. представя мнението на този съд по конкретния въпрос, но не и формирана по правилата на НПК вътрешна негова убеденост.

Така цялостната оценъчна дейност на въззивния съд в случая е сведена до инертно формулиране на лесни отговори, които се открояват като основна качествена характеристика на контролирания въззивния акт в конкретно коментираната негова част, а не е ориентирана към прилагане на ясно формулираните от НПК и утвърдени в съдебната практика стандарти за достигане до истинно фактическо установяване чрез анализ и оценка на всички доказателства поотделно и в тяхната съвкупност без да се допуска игнориране, неоправдано фаворизиране или подценяване на някои от тях; чрез прецизност, точност и максимална коректност при интерпретацията на съдържанието на доказателствата и доказателствените източници. Всичко това обуславя наличието на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК и предопределя отмяна на въззивната присъда в конкретната нейна част, съотв. връщане на делото за новото му разглеждане в тази част от друг състав на въззивния съд.

В останалата му част протестът е неоснователен.

Несъстоятелно от доказателствена и юридическа гледна точка е възражението на прокурора срещу констатацията на въззивния съд за несъставомерност по чл. 339, ал. 1 НК на осъщественото от всеки от подсъдимите С. и А. държане на халосни патрони. Вярно е отбелязаното от прокурора, че всички патрони, в т.ч. и халосните са боеприпаси по смисъла на ЗОБВВПИ. Различни са обаче съставните компоненти и предназначението им, а от там - различен е и режимът за притежаването им, който е подчинен на режима за притежаване на оръжието, за което са предназначени. Оръжията, съответно боеприпасите, притежаването на които е възможно само след получаване на разрешение по чл. 50, ал. 3 ЗОБВВПИ, са определени в самия закон (чл. 5, ал. 2 и чл. 7, ал. 1 ЗОБВВПИ) и това са огнестрелните оръжия и предназначенията за тях боеприпаси. Извън този режим остават неогнестрелните оръжия и боеприпасите за тях, сред които боеприпаси попадат и халосните патрони, при които липсва компонента, придаващ характеристиките на припас за бойна стрелба - проектила.

Ето защо с оневиняването на всеки от подсъдимите С. и А. по обвинението за противозаконно държане на халосни патрони не е допуснато от въззивния съд нарушение на материалния закон.

Несподелимо е и становището на протестиращия прокурор относно процесуалната роля на допълнението към въззивния протест. Предназначението на допълнението към въззивната жалба и въззивния протест, възможност за представяне на каквито е предвидена в чл. 351, ал. 3 НПК, е да допълнят аргументацията към направените с основните жалба/протест процесуални искания, но не и тепърва да въвеждат нови искания. В случая по съдържанието си допълнението към въззивния протест практически е представлявало непредвидено в закона средство за допълнително сезиране на въззивния съд чрез обосноваване на непосочено и необосновано в протеста искане за утежняване на положението на подсъдим по делото. Поради това с основание въззивният съд е отказал да обсъди направеното с допълнението към протеста искане за увеличаване на наказанието на подс. С..

Липсата на отправено до въззивния съд искане за увеличаване на наложеното на подс. С. за престъплението по чл. 339, ал. 1 НК наказание изключва възможността такова искане да се прави пред касационната инстанция за първи път, а след като е направено - да ангажира произнасянето на касационния съд по съществото му. И това е така, доколкото предмет на касационен контрол е въззивният, а не първоинстанционният акт (в този смисъл Р-25-2015 по н.д. № 1557/2015 г. на ВКС, III н.о.; Р-186-2016 по к.д. № 681/2016 г. на ВКС, III н.о.; Р- 230-2015 по к.д. № 398/2015 г. на ВКС, III н.о.)

Няма основания за корекция в размера на определеното от въззивния съд наказание на подс. С.. В протеста не са изложени конкретни съображения, относими към конкретно извършеното престъпление и към личността на подс. С., а единствено такива в абстрактен и общотeorетичен план. Както степента на обществена опасност, така и моралната укоримост на престъплението по чл. 339, ал. 1 НК са отчетени от законодателя при определянето на долната и горната граница на предвидената за това престъпление санкция и в тези именно предели е определено наложеното на подс. С. наказание. Въззивният съд е посочил аргументи в това отношение, които показват, че са взети предвид всички обстоятелства, относими към индивидуализацията на наказанието, наложено на този подсъдим по чл. 339, ал. 1 НК.

По жалбата от защитника на подс. С.:

Неоправдан е съдържаният се в тази жалба укор към въззивния съд, че не е обсъдил от фактическа страна казуса относно вмененото на С. държане на огнестрелно оръжие и боеприпаси, не е коментирал доказаността на обвинението в тази му част и не е обсъдил защитната теза на подс. С.. Въззивният съд е дал отговор на единственото, поставено на вниманието му възражение в тази връзка - това, че пистолетът е бил намерен в дома на С. в разглобен вид, заради почистването му, което е наложило свалянето и на предпазната муфа от цевта. Отговорът се съдържа на стр. 18 от решението и е достатъчно пълноценен. Съдът е приел, че изводите му по фактите имат своето легитимно основание в наличните доказателства и в използваната за тяхната проверка балистична експертиза, съответно и нужната солидна фактическа и логическа опора, като е аргументирал позицията си именно с оглед на тях. По същество този извод е съобразен и с факта, че пистолетът и пълнителя за него са намерени извън кутията, в която е намерена предпазната муфа, съобразен е и достатъчно показателния факт, че пълнителя за пистолета е бил зареден с бойни патрони.

Липсват процесуални нарушения и нарушения на материалния закон при осъждането на подс. С., които да предопределят целения с касационната жалба изход на делото по отношение на този подсъдим.

По жалбата на защитника на подс. А.:

Всъщност в тази жалба и в допълнението към нея не се сочат допуснати от въззивния съд процесуални нарушения при формирането на изводите му по фактите относно вмененото на подс. А. престъпление по чл. 339, ал. 1 НК, а е заявено несъгласие с отказа на

този съд да възприеме предложената и на неговото внимание със себезащитните обяснения на този подсъдим и с пледоарията на защитника му перспектива към относимите към конкретното обвинение доказателства. Единствено се възразява срещу ползването на производни доказателства при установяването на релевантни факти. Забрана за ползването на такива доказателства в наказателния процес няма. Напротив, те са предназначени да заместят първичните, когато същите са недостъпни. В такава именно хипотеза въззивният съд е разпитал двамата свидетели М. и С., чрез показанията на които е приобшил към делото информация за принадлежността на багажа, в който е намерено оръжието, инкриминирано срещу А., станала им известна от споделеното пред тях по този повод от родственика на А. - Д. С. преди смъртта му. Така въззивният съд е събрал достъпните и относими към делото доказателства, които, наред с наличните вече по делото, е подложил на нужния анализ и по този начин законосъобразно е формирал убеждението си по фактите досежно конкретното обвинение.

Претенцията в касационните жалби на адв. Д. за явна несправедливост на наказанието на всеки от подсъдимите С. и А. е заявена единствено в рамките на искането за пълно оневиняване на всеки от двамата. Не са изложени каквито и да е съображения, които да налагат обсъждане на наложените на посочените двама подсъдими наказания и тяхната справедливост, съобразно с нормата на чл. 348, ал. 1, т. 5 НПК.

Водим от изложеното и на осн. чл. 354, ал. 1, т. 1 и, ал. 3, т. 2 НПК, Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

РЕШИ:

ОТМЕНЯ присъда № 3 от 24.06.2016 г. на Апелативния специализиран наказателен съд, постановена по ВНОХД № 236/2015 г. в частта, с която е потвърдена присъда от 11.09.2015 г. на Специализирания наказателен съд по НОХД № 1307/2013 г. досежно оневиняването на подсъдимите М. С. Г. и С. З. П. по чл. 142, ал. 3, т. 2, т. 3 и т. 4 вр., ал. 2, т. 2 и т. 7 вр., ал. 1 вр. чл. 20, ал. 2 НК; на подсъдимите М. Г., С. П., К. К. С. и Т. В. А. по чл. 142а, ал. 4 вр. 1 вр. чл. 20, ал. 2 НК; на подсъдимия М. Г. по чл. 198, ал. 4 НК и на подсъдимия В. И. Т. по чл. 131, ал. 1, т.т. 5, 9 и 11 вр. чл. 130, ал. 1 НК, като ВРЪЩА делото за ново разглеждане в тази му част от друг състав на въззивния съд.

ОСТАВЯ В СИЛА въззивната присъда в останалата ѝ част.

Решението е окончателно.

